

Tekst łatwy do czytania i zrozumienia (ETR)

Woda

Woda jest bardzo ważna.

Ludzie potrzebują wody każdego dnia.

Woda jest potrzebna, na przykład:

- w domu do picia, mycia i gotowania
- w elektrowniach do wytwarzania prądu
- w fabrykach.

Wystawa

Woda jest ważna w religii i kulturze.

Na wystawie zobaczysz przedmioty związane z wodą.

Przedmioty są z różnych krajów Azji i Oceanii.

Na przykład:

- z Indii
- z Mongolii
- z Chin
- z Papui-Nowej Gwinei.

Na wystawie dowiesz się:

- do czego ludzie używają wody
- jakie święta i zwyczaje są w Azji i Oceanii
- jak można dbać o rzeki i morza.

Miasta

Wiele miast jest blisko rzek i jezior.

Ludzie dzięki wodzie mogą:

- uprawiać rośliny
- przewozić towary
- podróżować
- odpoczywać i cieszyć się przyrodą.

Jedzenie

Ludzie jedzą ryby z rzek i mórz.

W wodzie żyje wiele ryb i innych zwierząt.

Zwróć uwagę na łodzie i sprzęt do łowienia ryb.

Woda do picia

Ludzie potrzebują wody do picia.

W niektórych krajach brakuje wody,
na przykład w Indiach.

Ludzie muszą chodzić po wodę nawet kilka kilometrów.
To nie jest sprawiedliwe.

Wszyscy ludzie powinni mieć wodę do picia.

Naczynia na wodę

Zwróć uwagę na naczynia na wodę.

Są zrobione z gliny, skóry i metalu.

Można ich użyć wiele razy.

Takie naczynia są lepsze od butelek z plastiku.

Pola ryżowe

W Azji ludzie jedzą dużo ryżu.

Ryż rośnie w wodzie.

Pola ryżowe są na wzgórzach i przy rzekach.

Zbiory ryżu to ważne wydarzenie.

Łodzie

Rzeki łączą miasta.

Łodziami po rzece można przewieźć ludzi i rzeczy.

W Chinach obchodzi się Święto Smoczych Łodzi.

Podczas święta są wyścigi łodzi.

Deszcz

W południowej Azji jest pora sucha i pora deszczowa.

Podczas pory deszczowej wieje wiatr znad oceanu.

Pada wtedy dużo deszczu.

Deszcz jest potrzebny do uprawy ryżu.

Przez zmiany klimatu pogoda jest nieprzewidywalna.

Czasem pada zbyt dużo deszczu i są powodzie.

Czasem deszcz nie pada i jest susza.

Religia

Woda jest ważna w wielu opowieściach.

W Papui-Nowej Gwinei ludzie wierzyli, że kiedyś był tylko ocean.

Wielki krokodyl wypłynął na powierzchnię oceanu.

Na plecach miał ziemię.

Była to ziemia z dna morza.

Potem z paszczy krokodyla wyszli ludzie i zwierzęta.

Zamieszkali oni na plecach krokodyla.

Tak powstał świat.

Uroczystości religijne

Ludzie organizują święta związane z wodą.

Używają wody podczas uroczystości religijnych.

Ludzie wierzą, że woda oczyszcza z grzechu.

Chrześcijanie używają wody podczas chrztu.

Muzułmanie myją ręce i twarz przed modlitwą.

Hindusi kąpią się w świętych rzekach.

Magiczna moc

Ludzie wierzą, że woda ma magiczną moc.

Na przykład może pomóc choremu.

Dlatego wielu ludzi przywozi wodę ze świętych miejsc.

Hindusi przywożą wodę z rzeki Ganges.

Muzułmanie przywożą wodę ze źródła ZamZam.

Relaks

Ludzie używają wody do mycia.

W Turcji popularne są budynki do mycia.

Tam ludzie się myją i wspólnie relaksują.

Zwróć uwagę na przedmioty do mycia.

Są zrobione z pięknych i drogich materiałów.

Ogrody

Ludzie budują w ogrodach:

- fontanny
- kanały
- stawy.

Woda w ogrodzie chłodzi powietrze i ładnie wygląda.

Pływanie

Kraul to szybki styl pływania.

Kraul wymyślili ludzie z Oceanii.

Podczas pływania ludzie noszą stroje kąpielowe.

Wygląd stroju zależy od tradycji i religii.

Muzułmanki nie mogą pokazywać ciała.

Muzułmanki kąpią się w burkini.

Burkini to strój kąpielowy, który zakrywa całe ciało.

Rośliny i zwierzęta

W Azji żyją różne zwierzęta wodne, na przykład:

- delfiny
- żółwie
- koralowce.

Wiele z nich żyje tylko w Azji.

Niestety wodnych zwierząt jest coraz mniej.

Ludzie niszczą miejsca w których żyją zwierzęta.

Ludzie też zabijają zwierzęta.

Robią z nich ozdoby i biżuterię.

To jest złe.

Zwierzęta trzeba chronić.

Sztuka

Ludzie rysują zwierzęta i rośliny.

Rysują też wymyślone zwierzęta.

Na przykład smoki.

W opowieściach z Chin smoki opiekują się:

- deszczem
- rzekami
- morzami.

W opowieściach ryba jest symbolem bogactwa.

Kwiat lotosu jest symbolem doskonałości.

Ekologia

Ludzie zużywają coraz więcej wody.

Zanieczyszczają rzeki i morza.

W oceanie pływa dużo śmieci.

Najwięcej jest plastiku.

Plastik szkodzi rybom, ptakom i ludziom.

Na Oceanie Spokojnym jest wielka wyspa ze śmieci.

Wyspa jest 5 razy większa od Polski.